

בענין השידוכים אין להאדם להתערב יותר מידי, כדי לא 'להפריע' את הקב"ה מלזווג זיווגים!!!

השתדלות. כי בשידוכים אין זה הולך לפי הטבע, אלא יש השגחה מיוחדת לטובתו של האדם שניתן לראותה גם היום.

וכן מובא (בספר מעשה אי"ש ח"א ר"ב) בשם החזון איש זצ"ל שאפילו כהיום שיש הסתר פנים ולא זוכים לראות את השגחתו ית' בכל דבר, אבל בשידוכים אפשר לראות גם היום השגחה פרטית מיוחדת.

לפי זה ניתן להבין מה ששאלנו מדוע הגמרא אומרת דוקא על ענין השידוכים מה' אשה לאיש, שחז"ל הק' באו להדגיש שנכון שכל הבריאה מושגחת על ידי ה', אבל בשידוכים אפשר לראות ולהרגיש בחוש שזה מאת ה'.

ולפי זה ניתן להבין גם מדוע הגמרא מביאה פסוק שנאמר על ידי לבן ובתואל שהיו רשעים, כדי ללמדנו שאפי' רשעים שבדרך כלל מתעלמים מלראות את השגחתו ית' בכל תהלוכות החיים, בשידוכים גם הם רואים ואומרים 'מה' יצא הדבר'.

« התורה האריכה בפרשה זו ללמדנו את גודל ההשגחה שיש בעניין הזיווג »

לפי זה מבאר הגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א את הטעם שהתורה הק' האריכה כ"כ בעניין שידוכו של יצחק עם רבקה, כי התורה רצתה ללמדנו את גודל ההשגחה שהקב"ה משגיח על כל פרט ופרט ועד כמה דואג הוא לכל אחד שיקבל בדיוק את המגיע לו ברחמים גדולים, לכן התורה מדגישה וְיָהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהָנָה רַבְקָה יֵצֵאת (בראשית כד, טו), שמיד ברגע שאליעזר סיים להתפלל השי"ת הזמין את רבקה לבאר, והכל ללמדנו שבשידוכים ההשגחה היא בצורה נפלאה וישירה.

ואף שכיום לא בכל דבר רואים את ההשגחה ולפעמים זה ממש הסתר בתוך הסתר ורואים דברים בלתי מובנים כגון צדיק ורע לו - רשע וטוב לו, כמו שראינו ל"ע במלחמת העולם השנייה שאלפי יהודים נשחטו ונהרגו במיתות משונות וביניהם קדושי עליון וצדיקים רח"ל. אבל בשידוכים גם בזמנים של הסתר פנים רואים את השגחת השי"ת באופן גלוי.

ואף בדורנו אנו אפשר להתבונן ולראות איך הקב"ה מנהיג את כל עניני הזיווג שהכל יצא על הצד הטוב ביותר. לכן לפעמים יש שידוכים שאף שבמבט חיצוני נראה שהם טובים לא יוצאים לפועל כי ההשגחה מסובבת שהדברים יצאו כפי הטוב האמיתי, וכן רואים אנשים שיש להם מעלות מיוחדות וממתנינים הרבה עד שמוצאים את זיווגם, ולעומת זאת אנשים פשוטים מוצאים את זיווגם בקלות רבה, כי אין זה הולך לפי הטבע אלא הכל בהשגחה פרטית מדוקדקת וכל אחד מושגח באופן הטוב ביותר בשבילו.

מאותו הטעם הרבה פעמים עושים כל מיני השתדלויות ואינם עוזרים, כמו שהגרי"ז זצ"ל היה אומר, שרואים בשידוכים שהשתדלות לא כל כך עוזרת, אלא עושים קצת השתדלות כדי להרגיע את העצבים, אבל באמת הזיווג הוא כמו מציאה ברגע שמגיע הזמן שנגזר על האדם למצוא את זיווגו הוא מוצא בלי קשר למידת ההשתדלות שלו.

« הקב"ה מייחד שמו על הזיווג! »

כתוב בפרשה וַיַּעַן לְבָן וּבְתוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵּצֵא הַדָּבָר (בראשית כד, ו). הגמרא במסכת מועד קטן (פח.) אומרת: "מן התורה מן הנביאים ומן הכתובים, מה' אשה לאיש. מן התורה דכתיב וַיַּעַן לְבָן וּבְתוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵּצֵא הַדָּבָר (שם). מן הנביאים דכתיב וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מַה' הִיא (שופטים יד, ד). מן הכתובים דכתיב בֵּית וְהוֹן נִחַלְתָּ אָבוֹת וּמַה' אִשָּׁה מִשְׁכַּלְתָּ (משלי יט, יד).

הנה, יש להתבונן בדברי הגמרא הנ"ל, הרי אנו יודעים ומאמינים שכל מאורעות העולם מושגחים מאת ה' ואין בהם טבע ומנהגו של עולם, כפי שחז"ל הקדושים השרישו בנו אין ספור פעמים, א"כ מה באה הגמ' לחדש שזיווגו של אדם הוא מאת ה', הרי כל הדברים בעולם הם מאת ה', ובמה שונה השגחתו ית' בעניני שידוכים מהשגחתו בשאר דברים.

כמו כן צריך להבין מה שאמרו במדרש שוחר טוב (תהילים נט) בזה"ל: "בא וראה כמה קשה הוא הזיווג, מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים הקדוש ברוך הוא מייחד שמו על הזיווג, בתורה כתיב (בראשית כד ו) וַיַּעַן לְבָן וּבְתוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵּצֵא הַדָּבָר, ובנביאים כתיב (שופטים יד ד) וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מַה' הִיא. ובכתובים כתיב (משלי יט יד) וּמַה' אִשָּׁה מִשְׁכַּלְתָּ, מכאן שייחד הקדוש ברוך הוא שמו על הזיווג, עכ"ל. ויש להבין, עומק כוונת חז"ל במה שאמרו 'שהקב"ה מייחד שמו על הזיווג', ובמה זה ניכר.

עוד יש להבין, מנהג ישראל תורה כשהחתן מקדש את הכלה תחת החופה מניח את הטבעת על אצבע הכלה המכונה אצבע. ויש להתבונן מדוע מניח את הטבעת דווקא על אצבע זו ולא על האצבע המכונה קמיצה, הרי הדרך היא שהנשים נותנות את הטבעת על אצבע הקמיצה, וזה מה שתעשה הכלה בעוד דקות ספורות, שתעביר את הטבעת לאותו אצבע, וא"כ מדוע שהחתן לא יניח לכתחילה את הטבעת על אצבע הקמיצה.

« בשידוכים הדבר ניכר לעיני כל שמאת ה' היתה זאת!! »

נראה לבאר את הדברים על פי דברי הגאון ר' מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל המבאר בהרחבה את אחד מיסודות ההשגחה. פשוט וברור שכל הבריאה כולה מושגחת מאת ה', וכל מה שקורה עם כל אדם ואדם בפרטות הוא רק ממה שנגזר עליו לטובתו, מהשפעת טובו ורוב חסדו של הבורא עולם, אבל ההזדמנות בה האדם יכול לראות ולהרגיש את ההשגחה המיוחדת שמלווה תמיד את האדם, זה רק בעניני שידוכים. כי בכל הבריאה, ההשגחה היא בהעלם ובהסתר, והאדם צריך להתעמק הרבה, להיטהר ולהכין עצמו שיוכל להרגיש איך הקב"ה מנהיגו בכל צעד ושעל. משא"כ בשידוכים, זה ניכר וברור שזה מאת ה', ורואים בחוש איך כל אדם מקבל את האשה המתאימה לו הנצרכת לתיקונו.

כמו כן רואים הרבה פעמים, שאנשים עושים השתדלות בשידוכים ובסוף לא רק שההשתדלות לא הועילה אלא אף הזיקה. ולעומת זאת שידוכים שלא עלה כלל על הדעת שיכולים להיות, קורים בלי שום

אחת. למחר אתון לגבה דין מוחיה פציעא, דין עינו שמיטא, דין רגליה תבירא. אמרה להון מה לכון, דא אמרה לית אנא בעי לדין, ודין אמר לית אנא בעי לדא. מיד שלחה והביאה את רבי יוסי בר חלפתא, אמרה לו לית אלוה כאלהכון, אמת היא תורתכון נאה ומשבחת יפה אמרת. אמר לא כך אמרתי לך, אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף. הקדוש ברוך הוא מה עושה להן מזוגן בעל כרחן שלא בטובתן, הדא הוא דכתיב אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָהּ מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת (ס), מהו בכושרות, בכי ושירות, מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי בכי, עכ"ל המדרש הנפלא.

כאשר מתבוננים בדברי המדרש או רואים דבר נפלא, הרי לא מדובר באשה שוטה שסתם דיברה באויר, אלא המטרונה בודאי כשאמרה שלשעה קלה היא יכולה לזווג, אמרה כן מחמת שבאמת הכירה את עבדיה ושפחותיה והבינה את הטבעים והמידות של כל אחד, והיתה בטוחה שלפי זה היא יודעת לשדך ביניהן. ועכ"ז לא הצליחה, וכבר באותו הלילה באו לידי מריבות ומכות עד שחסרו להם אברים. וצריך להבין, מדוע באמת לא הצליחה והרי התאימה לכל אחד כפי טבעיו ומידותיו.

המהר"ל בבאר הגולה (באר ה) מסביר, שזיווגו של אדם אינו על פי דרך הטבע, אלא הוא רק מאת ה', ולכן שורה שם י"ה בין איש ואשה, ה' באיש, והה' באשה, כי מוכרחים שהש"ת יחבר ביניהם כי אין זה על פי טבע.

על פי דבריו מובן מה ששאלנו מדוע המטרונה לא הצליחה להתאים בין עבדיה לשפחותיה, התשובה היא כי היא רצתה לזווגם על פי טבע ועל פי תכונותיהם ומידותיהם אבל כיון שהיה זה נגד ה' לא הצליח זיווגם, כי זיווג יכול להחזיק מעמד רק אם יש שם ה' בזיווג, כמאמר הגמרא **בסוטה** (יז) איש ואשה שזכו שכינה שרויה ביניהם, שהרי חלק את שמו ושכנו ביניהן י' באיש וה' באשה. ואם לא זכו הקב"ה מסלק שמו מביניהן ונמצאו אש ואש.

זה כוונת המדרש שהבאנו לעיל 'מכאן שהקב"ה מיחד שמו על הזיווג', שכל מהות הזיווג והצלחתו הוא שם ה' השורה בין האיש והאשה ובלי זה אין השידוך יכול להחזיק מעמד אפילו רגע אחד, גם אם לפי מידותיהם וטבעיהם הם מתאימים, כמו שמבואר בסיפור של המטרונה עם ר' יוסי בן חלפתא. זו הסיבה שדווקא בשידוכים ניתן לראות את ההשגחה בצורה ברורה כי כל מהות הזיווג אינו טבע אלא שם ה' השורה על בני הזוג ממילא ניתן לראות את ההשגחה המיוחדת הקיימת בענייני השידוכים.

דברי הגר"א אנו מוצאים שלמד מדברי הגמרא הנ"ל ש'מה' אשה לאיש' הלכה למעשה, שבשידוכים זקוקים רק להשתדלות מועטת והעיקר הוא לסמוך על ה' שהרי זה מאת ה'. ועוד שכתוב בתהילים אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שָׂאן עִמָּלוּ בּוֹנֵי בּוֹ (תהלים קכז, א), והזיווג נקרא בניית בית, והפסוק אומר שאם אין הקב"ה בונה את הבית שוא עמלו בוניו בו, לכן ניתן למעט בהשתדלות ולהרבות בביטחון בה'.

« **הדמיון בין זיווגו של אדם לקריעת ים סוף!!** »

הגמרא במסכת סוטה (ב) משווה בין זיווגו של אדם לקריעת ים סוף. ונראה לבאר שעם ישראל הגיע לים סוף 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי' (רש"י שמות טו ב מדברי חז"ל), וכשאמרו שירה הראו באצבע ואמרו 'זה קלי ואנוהו' (שמו"ד כג טו), דהיינו שראו בבירור את יד ה' המשגיחה עליהם, וזה דומה לזיווגו של אדם שגם שם רואים בבירור את יד ה' והשגחתו בבירור.

כעת מובן מה ששאלנו מדוע מניחים את הטבעת בקידושין על ה'אצבע', התשובה היא כדי להראות שבעניין הזיווג רואים את יד ה' והנהגתו בבירור כמו בקריעת ים סוף שהראו באצבע 'זה קלי ואנוהו'.

כל זה אנו לומדים ממה שהתורה האריכה בעניין שידוכו של יצחק בפרטי פרטים, כדי להשריש בלבנו את האמונה שאף הפרטים הקטנים ביותר מושגחים ע"י הקב"ה וזה בכל הדברים שבעולם, אך מזה שהתורה למדה אותנו את זה בעניין השידוכים אנו לומדים שהדרך לראות את זה בבירור הוא בשידוכים.

לאחר מלחמת העולם הראשונה היתה תקופה קשה מאד לבני הישיבות למצוא שידוכים הגונים, מפני שהצד השני לא רצו להשתדך עם בני תורה, וממילא הרבה בחורים הלכו למקומות אחרים לחפש שידוכים. והברכת **שמואל** (הגאון הצדיק רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל) אמר אז, שאין צריך לנסוע למקומות אחרים לחפש שידוכים, כי כשיבוא הזמן הראוי יבוא גם הזיווג, אבל מ"מ צריך להתפלל דכתיב על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא (תהלים לב, ו), ודרשינן בגמ' (ברכות ח) 'לעת מצא זו אשה'.

« **תפילה' במסגרת הנישואין** »

אמרו חז"ל (נדה לא), שלשה שותפים באדם, הקב"ה אביו ואמו. בית הוא מעין שותפות, בורא עולמים, איש ואשה. אם יתנו האיש והאשה את חלקם בבניית הבית, אזי יתן השותף השלישי, הקב"ה, את חלקו, ויהא הבית משכן להשראת השכינה. אם אחד משני השותפים - האיש או האשה - חש, שהוא נותן את כל כולו לבניית הבית, ואילו הצד השני אינו מתאמץ כלל, אינו חפץ להשקיע ולהתמיד בבניית ביתם המשותף אין לו אלא לפנות אל השותף השלישי, אל בורא העולמים, להתפלל אליו, ולבקש ממנו בכל לב, שיעזור, כי רק הוא בכוחו לעזור.

ואומרים בשם הגר"ז לבאר מה שכתוב וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקֵי אֲדָנִי אֲבָרְכֶם הַקְּרָה נָא לְפָנַי הַיּוֹם (בראשית כד, יב), וצריך להבין מה שאליעזר עבד אברהם ביקש מהקב"ה שיזמין לו אשת יצחק היום, מה היתה הדחיפות בענין זה שביקש בתפילה לפני הקב"ה על היום.

אלא הביאור בזה, כי בדרך כלל בעניינים אלו של שידוכים, צריך להקדיש זמן מסוים כדי לשכנע את הצד השני על חשיבות עשיית השידוך עם צד האחר, אבל אליעזר עבד אברהם ידע שהצלחתו בשליחות אדונו אברהם אבינו אינה תלויה כלל בהשתדלותו, כי ממידת האמונה והבטחון שלו חייב להאמין שהצלחתו תלויה לגמרי בהקב"ה, וכיון שכן שהכל תלוי בעה"ה, להקב"ה אין חשבון של זמן שבכח הקב"ה שיסכימו להשידוך עם יצחק תיכף ומיד, בלי שיהיו זמן, לכן ביקש אליעזר הקרה נא לפני היום, והיפלא מה' דבר.

« **מדוע באמת דווקא בשידוכים השגחתו ית' יותר גלויה?!** »

יש להבין מדוע באמת דווקא בשידוכים הש"ת מתנהג באופן כזה שיראו את ההשגחה ואת יד ה' בצורה גלויה יותר משאר דברים.

המדרש (בר"ר סח, ד) מביא את הסיפור הידוע, וז"ל: 'רבי יהודה בר סימון פתח אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָהּ (תהלים סח, ז), מטרונה שאלה את רבי יוסי בר חלפתא, אמרה לו לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, אמר לה לששת ימים, כדכתיב פִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (שמות כ, ז)'. »

אמרה לו מה הוא עושה מאותה שעה ועד עכשו, אמר לה, הקדוש ברוך הוא יושב ומזוג זווגים, בתו של פלוני לפלוני, אשתו של פלוני לפלוני, ממונו של פלוני לפלוני. אמרה ליה, ודא הוא אמנותיה, אף אני יכולה לעשות כן, כמה עבדים כמה שפחות יש לי, לשעה קלה אני יכולה לזוגן. אמר לה, אם קלה היא בעיניך, קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף. הלך לו רבי יוסי בר חלפתא.

מה עשתה, נטלה אלף עבדים ואלף שפחות והעמידה אותן שורות שורות, אמרה פלן יסב לפלונית ופלונית תסב לפלוני, וזוגה אותן בלילה